

Nr 101.

Ankom till riksdagens kansli den 20 april 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående kostnaderna i samband med evakuering av det svenska beskickningshuset i Madrid m. m.

(1:a avd.)

I en den 2 april 1937 dagtecknad proposition, nr 282, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att för bestridande av kostnaderna i samband med evakuering av det svenska beskickningshuset i Madrid m. m. må tagas i anspråk det i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Av propositionen inhämtas följande:

Efter det spanska inbördeskrigets utbrott anhöllö talrika i Madrid boende utlänningar och spanjorer att få ställa sig under beskydd av de utländska beskickningarna därstädes för att trygga sin personliga säkerhet. Ett stort antal av dessa personer erhöll sålunda skydd å olika beskickningar, bland annat den svenska. Därjämte togo åtskilliga svenskar och anhöriga till svenska konsuler av annan än svensk nationalitet sin tillflykt till svenska beskickningen. Såsom framgår av utrikesdepartementets senaste blåbok rörande Nationernas förbunds verksamhet, har frågan om dessa personers överförande till utlandet varit föremål för förhandlingar dels i Genève, dels mellan spanska regeringen och vederbörande beskickningschefer. Uppgörelse om evakuering har träffats och verkställts för bland annat Argentinas, Belgiens och Nederländernas vidkommande. Förhandlingar hava även ägt rum mellan spanska regeringen och representanter för bland annat Polen och Sverige. Utsikter synas föreligga för att med spanska regeringens tillstånd och medverkan kunna överföra till annat land de till ett antal av omkring etthundrasextio uppgående personer, vilka kommit att ställas under den svenska Madrid-beskickningens beskydd och av vilka tio äro svenskar samt övriga till alldeles övervägande del spanjorer. En grupp bland dessa torde enligt vad belgiska regeringen har ställt i utsikt få tills vidare vistas i Belgien. De övriga torde kunna påräkna franska regeringens tillstånd att kvarstanna i Frankrike, därest de så önska.

För evakuerings genomförande får svenska staten ikläda sig ej obetydliga kostnader. För transporten Madrid—Valencia torde spanska regeringen

ställa automobiler till förfogande. Från Valencia till Marseille synes färden kunna för en relativt obetydlig kostnad företagas ombord å ett franskt fartyg. I samband med den ena gruppens resa till och vistelse i Belgien samt de övrigas vistelse i Frankrike kunna emellertid avsevärda utgifter åsamkas svenska statsverket. Om också varje kostnadsberäkning i detta fall är ytterst vanskligh, torde man få räkna med omedelbara omkostnader uppgående till omkring 10,000 kronor och i fortsättningen ytterligare kostnader av ej obetydlig omfattning.

Utan att närmare ingå på frågans folkrättsliga sida, säger sig departementschefen vilja framhålla, att för Sveriges vidkommande problemet torde få betraktas uteslutande från humanitära synpunkter. Från dessa synpunkter anser departementschefen sig ej kunna underlåta att förordna, att svenska regeringen på motsvarande sätt som vissa andra regeringar medverkar till att ifrågavarande personer kunna begiva sig till en fristad i utlandet. Då möjligheter att bestrida därvid uppkommande kostnader av anslaget till extra utgifter ej föreligga, anses medel böra få disponeras av anslaget till oförutsedda utgifter.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att för bestridande av kostnaderna i samband med evakuering av det svenska beskickningshuset i Madrid m. m. må tagas i anspråk det i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Stockholm den 20 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar Nilsson i Gränebo, Nilsson i Malmö, Svensson i Kompersmåla, Borell, Nilsson i Landeryd, Pauli, Lindström, Jonsson, Larsson i Varberg, Rahmn och Englund; samt
från andra kammaren: herrar Anderson i Råstock, Törnkvist, Eriksson i Stockholm, Persson i Falla, Andersson i Höör, Jonsson i Eskilstuna, Svensson, Ward, Andersson i Södergård, Isacsson, Olsson i Staxäng och Bergvall.
